

Čís. 17323.

Jestliže zůstavitel před svou smrtí odevzdal jiné osobě pojistku (o pojištění kapitálu proti tělesným úrazům a na případ smrti) znějící ve prospěch doručitele pojistky s tím, že »peníze jsou její«, jde o platné darování mezi živými, jež nevyžaduje formy notářského spisu.

(Rozh. ze dne 2. června 1939, Rv I 2089/38.)

Srov. Sb. n. s. čís. 16526, 14956.

Žalobkyně přednesla, že zůstavitel Jaroslav K. jí před svojí smrtí odevzdal pojistku na 10.000 K se slovy: »Paní C., kdyby se se mnou něco stalo, jste doručitelkou pojistky a peníze jsou vaše«. Žalobou, o níž jde, se domáhá na dědicích zůstavitelových uznání, že pojistná suma 10.000 K podle řečené pojistky nenáleží do pozůstalosti. Prv ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Pojistka, o níž jde, není cenným papírem znějícím na majitele nebo doručitele, nýbrž papírem legitimačním (rozhodnutí 14956 a 16526 n. s.). Jestliže zůstavitel odevzdal žalobkyni pojistku se slovy »paní C., kdyby se se mnou něco stalo, jste doručitelkou pojistky a ty peníze jsou vaše«, patří podle § 152 a 128 zákona ze dne 3. července 1934 č. 145 Sb. z. a n. o pojistné smlouvě pojistná suma do pozůstalosti pojistníkovi, ledaže učinil o nároku jiné opatření jednáním mezi živými neb na případ smrti. Napadený rozsudek vychází z právního názoru, že zůstavitel daroval žalobkyni pojistnou sumu tím, že jí odevzdal papír, t. j. pojistku podle § 426 o. z. o., a že darovací smlouva byla uzavřena podle § 863 o. z. o., protože žalobkyně pojistku přijala a do svého psacího stolu uložila. Avšak žalobkyně se stala takto jen doručitelkou pojistky, neprokázala však, že pojistník pořídil jednáním mezi živými o svém nároku v její prospěch (rozh. 16526 Sb. n. s.), neboť zůstavitelova pohledávka v době uzavření smlouvy darovací ještě neexistovala a jde tedy o darování bez skutečného odevzdání podle § 943 o. z. o. Protože nebyl dodržen předpis § 1 zákona ze dne 25. července 1871 ř. z. 76 o notářském spisu (§ 883 o. z. o.), nevězešlo žalující právo žalovati dárce na plnění, tím méně jeho dědice (§ 547 o. z. o.) na uznání, že pojistná suma nenáleží do jeho pozůstalosti.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 128 (3) zákona ze dne 3. července 1934 čís. 145 Sb. z. a n. o pojistné smlouvě jest pojistnou sumu, je-li pojištění kapitálu pro případ smrti sjednáno ve prospěch majitele nebo doručitele, podati do pozůstalosti pojistníkovi, ledaže učinil o nároku jiné opatření jednáním mezi živými nebo pro případ smrti. Podle nenapadeného zjištění nižších soudů jde v projednávané věci o pojištění kapitálu proti tělesným úra-

zům a pojištění kapitálu na případ smrti bylo sjednáno ve prospěch doručitele pojistky. Podle § 152 řečeného zákona jest při pojištění kapitálu užití ustanovení § 128 o pojištění ve prospěch osob třetích. Nižšími soudy bylo zjištěno, že zůstavitel v dubnu 1937 pojistku odevzdal žalobkyni se slovy: »Paní C., kdyby se se mnou něco stalo, jste doručitelkou pojistky a peníze jsou vaše,« že žalobkyně pojistku přijala, uložila do psacího stolu, kde ji měla v době úmrtí zůstavitele ještě uloženou. Žalobkyně sice v řízení před prvním soudem netvrdila výslovně, že jde o darování mezi živými. Podle celého vyličení skutečností, o které žalobkyně opřela svůj nárok, nemůže však jednáním mezi živými v projednávané věci býti jiné právní jednání, než darování po rozumu §§ 938 a násl. obč. z. Pojistka, o niž jde, není sice pravým cenným papírem znějícím na majitele nebo doručitele (srov. rozh. čís. 16526 Sb. n. s.), ze zjištění nižších soudů však plyne, že mezi zůstavitelem a žalobkyní byla nejen uzavřena ústní smlouva darovací, nýbrž i, že nárok na pojistnou sumu byl zůstavitelem žalobkyni skutečně také odevzdán (rozh. čís. 14956 Sb. n. s.) ve smyslu § 943 obč. zák. K platnosti darovací smlouvy nebylo tudíž potřebí notářského spisu podle § 1 d) zák. čís. 76/1871 ř. zák. Ježto odvolací soud vycházel z odchýlného nesprávného právního nazírání, bylo změnou jeho rozsudku obnoviti rozsudek prvního soudu (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 17324.

Byla-li nemovitost, již dlužník odporovatelnou smlouvou prodal, zatížena n e p l a t n o u fideikomisární substitucí, nebrání poznámka fideikomisární substituce odporujícímu věřiteli, aby vedl exekuci k uspokojení své pohledávky bez omezení i na podstatu nemovitosti.

(Rozh. ze dne 6. června 1939, R I 242/39.)

Prv ý s o u d zamítl žalobu, domáhající se výroku, že žalovaní jsou povinni trpěti, aby se žalobkyně uspokojila z nemovitosti nabyté podle tvrzení žaloby odporovatelným právním jednáním (koupí) od dlužnice žalobkyně Anny B., v podstatě proto, že prodejem této nemovitosti nemohla býti žalobkyně vůbec zkrácena, neboť vlastnictví dlužnice Anny B. k zcizované nemovitosti bylo omezeno fideikomisární substitucí ve prospěch dětí Anny B. a žalovaní před nabytím nemovitosti ani nevěděli, že již v době zřízení fideikomisární substituce Annou B., pokud se týče Antonínem B., od něhož tato jako dědička ze závěti nabyta vlastnictví poloviny nemovitosti obmezeného fideikomisární substitucí, měli tito úmysl zkrátiti žalobkyni. O d v o l a c í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. D ů v o d y: Odvolací soud nesouhlasí s právním názorem prvního soudu. Okolnost, že zcizovaná nemovitost byla obmezena fideikomisární substitucí, nemá totiž vlivu na odporovatelnost právního jednání dlužnice Anny B. (§ 1 odp. ř.). Prvý soud mylně dovozuje z obsahu oprávnění dlužnice jako pouhé poživatelky a tudíž z její